

Oslo, den 28. mars 1942.

Arg.

O.V.

Jfr.

28/3-42

Krigsoversikt.

Vårens inntreden på den russiske sørfronten vil være signalet til en voldsom oppblussing av krigsoperasjonene over hele verden. I alle land venter en nå med spenning på disse begivenhetene. I de allierte land, kanskje først og fremst i England, er stemningen etterhvert blitt overordentlig optimistisk, og en må gå ut i fra at Englands ledende menn ikke vil framkalle en slik offensiv opinion om det ikke er meningen at den skal få en utløsning.

Når det gjeller østfronten kan en rekne med at den tyske våroffensiven vil bli fulgt av en like kraftig russisk offensiv, og det er grunn til å tro at de allierte i de kommende måneder også vil kunne gå til lokale motangrep mot japanerne i Stillehavet. Når det derimot gjelder aksjoner i Europa fra engelsk og amerikansk side, må en imidlertid være på det rene med at de i det inneværende er ikke kan få et slikt omfang at de kan kalles offensiver i egentligste forstand.

En kan derimot meget vel vente seg operasjoner av relativt mindre omfang, først og framst en alliert aksjon for å sikre ishavsveien til Sovjetunionen, dvs. overføring av britiske og andre allierte styrker til Murmansk, eventuelt et forsøk på å sette seg fast i det nordligste Norge. Det er åpenbart at for tyskerne står denne mulighet som meget nærliggende. De har i løpet av den siste måneden sendt meget store styrker til Nord-Norge og det blir også meldt at praktisk talt halvparten av den tyske krigsflåten, med slagskipene Tirpitz og Admiral Scheer ligger i Trondhjemsfjorden.

En må dessuten vente en britisk luftoffensiv mot den tyske rustningsindustrien, som langt vil overgå alle tidligere angrep, men ut over dette vil de allierte først og framst måtte koncentrere seg om å forsvare Den nære Orient, og skipsveiene. Når det gjeller vurderingen av krigens gang, må vi ikke glemme perspektivene. Det er både fra engelsk og amerikansk side uttrykkelig slatt fast at 1942 helt vil være viet krigsforberedelsene, disse skjer grundig og på lang sikt, og det som oppnåes, vil ikke bli satt på spill ved forhastede aksjoner.

USA har overordentlig stor krigskapasitet, men rustningene er nylig begynt, og de skal ikke bli noe lettsindig hestverksarbeid. Programmet er å skape en hær på 10 millioner, som når tiden er inne, skal sendes til frontene, men hittil teller armen bare 1,7 mill., og i løpet av året vil det være utømt ytterligere 1,9 mill.. Men dette vil til gjengjeld være førsteklasses tropper med et materiell som langt oversår alle andre armeer. I 1942 vil det således bli produsert 45.000 tanks, men i øyeblikket har USA bare 9 panserdivisjoner. Praktisk talt hele den engelske krigsproduksjonen blir nå sendt ut av England, og det foreligger neppe materiell nokk i hjemlandet til en virkelig stor offensiv på fastl.

Også i motstanderens leier venter en seg meget av varoforesiden men denne forventningen er sterkt preget av nervøsitet. Hvert eneste menneske i Tyskland vet at gør det derlig med våren, er krigen redningsløst tapt. De vet at høydepunktet i kraftutfoldelsen for lengst er nådd, og at nye, velutrustede armeer ikke kan stable seg på bænene etter et eventuelt nederlag. En må reknemod at Tyskland enda kan reise en armé på 8-9 millioner mann medreknet de styrker som er bunnet i Tyskland selv, men dette er delvis siste rangs soldater, både når det gjeller utdannelse og moral. Av disse er nå mellom 4-5 millioner bunnet på østfronten, 1 million langs atlantrikskysten og henved en million i Italia, Sør-ost Europa og Nord-Afrika. Andre nasjoner har henved 1 million på østfronten men det er tvilsomt om de kan skaffes flere fremmede soldater. Dette vil si at Tyskland praktisk talt har brukt opp sine reserver, og at de av som de heretter vil lide på østfronten ikke kan erstattes uten at de avgjørende svekker seg på andre fronter.

Når det gjeller krigsmateriell star tyskerne fremdeles godt rustet, men krigsprodukksjonen er ikke helt istrana til å er-

statte tapene og det er derfor oppstatt en alminnelig regasjjon av materiellets kvalitet. I luften er aksemaktene helt unnderlegne, og det kan neppe være tvil om at dette i det lange løp vil være deres svakhet.

Forberedelsene til den store varoffensiven har ikke gatt etter planen. Tyskerne har allerede i vinter vært nødt til å sende reservestyrker til fronten, komunikasjonene har i stor utstrekning sviktet og forsøkene på å sikre seg nye tropper fra andre land har møtt store vanskeligheter. Fra Italia har tyskerne fatt løfte om 300 000 mann, medreknet de 100 000 som allerede befinner seg ved fronten. Men Bulgaria har svart nei, fordi landet allerede nå befinner seg på randen av borgerkrig. I øksevnnlige bulgarske kretser gjøres det riktignok forsøk på å skape en anti-tyrkisk stemning, en bakgrunn for en nasjonal krig med Tyrkiet, og det er ikke helt utelukket at dette kan lykkes.

Avgjører betydning er imidlertid den voksende misnøyen i Romania og den tilspissende Ungarsk-Rumenske konflikten. Det gjør seg en sterk krigstretthet gjellende, og to av det tidligere Romanias ledende politikere, Maniu og Bratinau, ledere for bondepartiet og det liberale partiet, som ved valgene samlet praktisk talt samtlige stemmer, har senat en oppfordring til statssjefen om straks å innstille kampen for Tysklands sak, og heller koncentrere seg om å gjenopprette Romanias gamle grenser. Den rumenske utenriksminister har offentlig angrepet Ungarn meget sterkt, og liknende angrep kan høres praktisk talt hver dag i den rumenske kringkasteren. Situasjonen er såvidt tilspisset at den ungarske regjering har måttet svare på de tyske kravene om flere soldater, at før forholdet til Romania er brakt i orden, trenger Ungarn alle sine tropper til forsvar av sine grenser.

Disse komplikasjoner i Sør-øst Europa har hemmet forberedelsene for den tyske aksjonen i det østlige Middelhav, men en må likevel gå ut fra at den er nær forestående. Ting tyder på at tyskerne virkelig forbereder et angrep på Tyrkia, den tyrkiske arme er i alarmbereaskap og store amerikanske våpenforsendelser er kommet fram i løpet av den siste månedene. En ventes at situasjonen vil være mer avklart etter von Papens besøk i Berlin.

Det rimeligste er vel at offensiven mot Den nre Orient vil arte seg som et kraftig slag mot Egypt, samtidig fra Libya og fra Hellas. Det har i det siste vært de allierte som har hatt initiativet i Nord-Afrika og de har hatt øtskillig framgang i Sør-Libya, men en må likevel gå ut fra at aksemaktenes framstøt vil komme til å bli overordentlig kraftig. Det meldes at aksemaktenes tap av krigsskip, transportskip og fly har vært overordentlig store, 40 000 mann er gått til bunns på veien over Middelhavet. Alt i alt må en kunne gå ut fra at de allierte vil kunne stand mot selv det kraftigste angrep, selv om de kanskje må rekne med en del motgang.

Østfronten.

Den russiske vinteroffensiven har nå vært i $3 \frac{1}{2}$ måneder, og dens resultater er meget bemerkelsesverdige, forholdene tatt i betrakning. Russene hevder selv at det ikke har vært noen offensiv i egentligste forstand, det som er skjedd, er at tyskerne ble stanset like foran sine avgjørende mål og siden ikke har fått et øyeblikks fred. I løpet av vinteren ville et gjennembrudd av de tyske linjene under ingen omstendigheter vært mulig, men russene har klart å gjenerobre et omradé på 282 000 kvkm. dvs. nesten like stort som Norge. Den russiske framrykningen har på enkelte steder gått meget langt, 400 km. i Tula avsnittet, og 200-km. i Valdai-avsnittet og ved Dnjepr-buen. Men ved de avgjørende tyske støttepunktene har framgangen vært liten, og tyskerne står framdeles i Gsjatsk, 160 km. fra Moskva.

Vinterkrigen har ikke artet seg som store materialslag, men en rekner med at tyskerne har hatt trekvart million falne, og at praktisk talt hele den reservearmeen som Hitler skulle holde i beregnskap til varoffensiven, er sendt til fronten, i alt ca. 2 millioner mann, og det vil

være umulig for tyskerne å monstre den materielle og moralske styrke som skal til for et virkelig gjennombrudd til varen.

Russernes tap har vært overordentlig små i løpet av vinteren, og reserverne er imponerende. Like bak fronten står nå armeer som går opp i flere millioner mann, og lenger øst, ved Don og Volga, står andre millionarmeer under kommando av Budjenny og Vorosjilov. I Sibir blir ytterligere millioner utkastet. Den russiske krigsproduksjon er, tross tapene av viktige industricentra, større enn før kriken, og når det gjelder hjelpen fra de allierte, har den britiske landstyrkens formann, Citrine, opplyst at bare fra England er det senat materiell nok til å utruste en armé som er tre ganger så stor som den britiske hjemmearmeen, dvs. 4,5 millioner mann. Til tross for dette gjør en rettest i å regne med at russerne igjen kan få alvorlig motgang på enkelte avsnitt, men alt tåler imidlertid for at det etter en tid vil bli den russiske arméen som kommer til å dominere "våroffensiven".

Det er minst en måned til denne offensiven skulle sette inn, men det er en mulighet for at tyskerne kan bli tvunget til å ta den før de møtes. Den russiske oppmarsjen er kommet utsiktig lengre enn den tyske, som har langt alvorligere transportvanskeligheter å kjempe mot. Det tyske vedstøttepunktet Charkov trues nå med å bli avskåret gjennom de russiske angrepene på Poltava, og også på Krim er situasjonen farlig etter at russerne har landsatt store forsterkninger. Store tyske forsterkninger er sendt til "sekken" vest for Moskva, som stadig snøres tettere til. I alt 200 000 tyskere trues her med å bli omringet. Samtidig lukker også mindre ringer seg omkring Vjasma og Rjazan, og Gsjatsk skal allerede være fullstendig omringet. I Staraja Russa avsnittet blir den tyske motstanden stadig svakere.

På finskefronten har det vært praktisk talt stille i de to siste månedene, og det er tydelig at finnene offensiv kraft er totalt brutt. Det er ingen tvil om at det er sterke konflikter i Finland, men det viser til at de kominerende finske kretser har et forvilet håp om at den tyske våroffensiven skal vise seg å bli avkjørende. Har situasjonen ikke bearet seg til sommeren, må en imidlertid vente et fullstendig indre sammenbrudd. Det fjerne Østen.

Stillehavskrigens første fase er over. Japanerne har nå utnyttet overraskelsesmomentet fullt ut, og blir stilt overfor sine første store vanskeltigheter. En kan nå vente en mellomperiode med seire og tap for begge parter før den egentlige styrkeprøven inntrer, og en kan i hvert fall ut fra at japanernes sensasjonelle seire er forbi. Japanernes tap har vært meget alvorlige, og beherskelsen av det område de har erobret, stiller meget store krav, samtidig som de allierte har fått fram meget store forsterkninger.

Det viktigste for Japan er nå å fornindre at Australia blir oppmarsjområdet for de alliertes motoffensiv, og en må gå ut ifrø at de vil sette inn hele sin styrke for å oppnå dette. Det er overordentlig sannsynlig at en landgang i Australia vil lykkes, men det er like usannsynlig at en fullstendig erobring vil kunne gjennomføres. Den nyutnevnte øverstkommanderen for Australia, general Mac Arthur, har i en tale kommet med meget optimistiske uttalelser. Oppgaven er nå, uttalte han, ikke bare å tilbake alle angrep på Australia, men også straks å innlede motoffensiven. Med dette sikter han sikkert til fly- og flateoperasjoner på Japansk-okkupert område og førstyrrelsesangrep på japansk skipsfart. Noen landgangsoperasjoner på okkupert område kommer ikke på tale på lange tid.

Det er allerede kommet et nytt offensivt preg over kampene nord for Australia, og flere japanske invasjonstropp er blitt kvalt i fjæset. Oppgavene over de japanske troppene i området omkring New Guinea er temmelig usikre, men det ser ut som om 18 japanske krigsskip, derav 5 kryssere, er blitt senket i disse farvann i løpet av den siste uken, des-uten minst 40 transportskip med mellom 50 - 100 tusen soldater ombord. I kampene på selve New Guinea har japanerne hittil hatt liten fremgang, tilltross for at de er overlegne i antall. Fra Morope rykker de nå fram gjennom

nom-vansklig terreng mot hovedstaden Fort Maroeky, men de står fremdeles 250 km. fra byen.

I alle de nederlanske øyene, Sumatra, Java, Borneo og Celebres blir det fremdeles kjempet. På Filippinerne har general Wainwright avslatt et japansk ultimatum om overgivelse, og det ser ut som om en omfattende japansk offensiv er under forberedelse. Det amerikanske stillingen har vært utsatt for voldsomme luftangrep. På øya Mindanao har amerikanske og filipinske styrker hatt noen framgang. I Burma har det i den siste uken vært små forandringer i situasjonen. Japaneerne har ytterligere sikret kontrollen over Burmas sørkyst, og de rykker nå langsomt nordover mot Mandalay langs Irrawaddys og Sittangs dalfører. De står nå henholdsvis foran byene Prome og Toungoo, hvor de også møter betydelige kinesiske styrker som står under kommando av Tsjang Kai-sjeks generalstabschef, den amerikanske general Stillwell. Lenger nord raser kampene fremdeles innenfor Thailands grenser. Det er ennå ikke blitt meldt noe om japanske aksjoner vestover mot India.

VVV

Lærerne.

290 lærere fra Oslo og omegn er arrestert og ført til Grini. Det vil altså si det samme som at tyskerne har overtatt "lærersaken". Etter lærernes ankomst var det overfyldt på Grini. 60 mann i et rum, 4 kryper over hverandre. De første netter fikk fangene lov til å ligge for uløste dører, så de kunne komme ut om natten, men det ble slutt etter 2 uker. Siden har dørene vært låst og fangene er henvist til å bruke bætter. Lufta som før var tett, er nu nesten ikke til å puste i.

Den 20 mars ble arrestasjoner av lærere foretatt over hele landet, (ca. 1000). Det påståes at det samfunnsviktige arbeide de settes til, består i veiarbeid for tyskerne.

I Trondheim var det 94 % i folkeskolen og 96 % i den høyere skole som nektet å melde seg inn i lærersambandet. I bygdene i Trøndelag er det på samme måten 100 % eller meget nær. Fra Trondheim og Strinda ble 30 lærere utskrevet til pliktarbeid, de ble senet til det første sted som kunne finnes, nemlig til tyskernes anlegg på Ørlandet. Brakkene derute er helt beryktet, ikke minst for alle tyveriene. Lærerne ble til og med puttet inn i hver sin brakke, så de ikke skulle ha fordelen av å få bo sammen. Ørlandet er et værhårdt sted, hvor det stadig blaser, og det er synn på lærerne.

Det sies at skolene skal åpne etter paske med de lærere som har underskrevet erklæring om at de er medlemmer av lærersambandet, det vil si med N-S lærere. Da det givetvis ikke blir mange og foreldrene selv sagt ikke vil lære sine barn undervise av dem, akter N.S. å stenge en rekke skoler. Salejes er planen med hensyn til gymnasiene, at Eidsvoll Lanegymnas hvor det sitter en beryktet nazi-rektor, skal holdes åpent for N.S. medlemmer, og alle andre gymnasier skal stenges.

Det er blitt gjort forsøk på å skaffe enkel lærere i all hast. Lærerskolen på Koppang hadde 17 elever, enda skolen ikke forlangte optagelsesprøve og de fleste elever manglet de mest elementære kunnskaper. Morgenandakten er høytlesning av "Quisling" har sagt det med hirudang.

VVV

Ungdomstjenesten.

Det meldes om liten tilslutning til ungdomstjenesten. I Gjøvik møtte det således 19, hvorav 9 fortsatte. I Sør-Fron møtte det 6 hvorav bare 4 fortsatte. De første undervisningstimene bestod i å lære den "store og lille nazihilsen". Etterpå hadde de undervisning i salongrifle. Tilslutt tok "læreren" fram enkel "illegale" avis og spurte smaguttene: "disse kjerner dere vel?" Fa denne måte ville han utfritte guttene. Slik skal "den nye tids ungdom oppdras".

VVV

KIRKEFRONTEN: I de fleste kirker i vårt land bragte presten den 22. mars følgende hilsen til menigheten: "Det er idag Maria Budskapsdag, søndagen som minner oss om at Maria var utvalgt av Gud til å bli Jesu mor, undianse ham ved den høyestes kraft og føde ham til verden. Til enkle og jevne for- eldre betrodde Gud sin egen sonn fra evighet og lot dem for barnet Jesus være i guds sted. Også heri så vi som kristne en stadfestelse av at grunn- forholdet mellom foreldre og barn ei en guds skaperordning, et gudsbestemt forhold som består ubrytelig og hellig for alle hjem. I det kristne sam- fund før dette grunnforhold sin stadige kunningjøring gjennom den hellige dåp, hvorved barnet er blitt et guds barn og en arving til det evige liv, og foreldre og faddere er pålagt og har sagt ja til at barnet skal opdra ges i den kristne forsakelse og tro. Så har da foreldre av gud fått en rett til og en myndighet over sine barn som ingen kan ta fra dem, sålenge de over denne rett og myndighet etter det av gud gitte opdrags. "I foreldremyn- digheten," sier Luther, "har all annen myndighet sin rot". I samsvar med dette heter det i vår skolelovs første paragraf at skolens formål er å hjelpe til og gi barna en kristelig og moralisk opdragelse, og kirken har å take over at dette skjer, og selv gjemmen sine organer å bidra til det. Den som vil forsøke å tvinge barna ut av foreldrene sine ansvarshånd og bryte hjem- mets guddommelige rett han ville med det samme tvinge foreldrene til den ytterste samvittighetshandling. I alt dette står kirken og den kristne skole og foreldrene ubrytelig bunnet av samvittighet og guds befaling. Kir- ken kan således ikke, uten videre overlate folketets opdragelse til staten. For opdragelsen innår som en nøtet vesentlig del av guds vilje og lov som kirken har det gudgitte kall å opplyse klart å mitale brudd på. En stat som er utslitt fra et kristent folk, som tilfellet er hos oss hvor grunlo- vens § 2 forplikter staten overfor den kristne religion og den evangeliske lutherske kirke, pliktei å høre på kirkens kritikk og advarsler når den ut- fører sitt kall som evangeliets og guds buds vokter. For våre biskopper så seg nødt til å nedlegge sine embeder, har de i anledning av loven om tvungen ungdomstjeneste klart sagt fra til statmyndighetene om disse for kirken så uopgivelige synsmåter. Som kirkens og menighetens tjener, forkynner av guds ord og forvalter av sakramentene har jeg idag lagt dette fram for dere, idet jeg samtidig erklærer at min forsatte forblivende i min nuverende prestestilling er avhengig av at kirkens synsmåter, her og i andre forhold. Om idag er omtvistet, blir resultert.

"Guds ord det er vårt arvegods" synges.

Oppositionenga resultater. Alle perster i Oslo bispedømme, med unntakelse av de få NS presetene, sendte lørdag kl. ds. følgende henvendelse til Kirke departementet: "Som prester har vi tidligere sendt departementet vår erklæring om solidaritet med vår biskop og med det biskoppene er gått inn for, med særlig henblikk på statens inngrep i kirkens rett til å bestemme over sine gudstjenester og den tvungne deltagelse i NSUF's ungdomstjeneste. Vi er blitt bekjendt med at vår biskop dr. theol Eivind Berggrav fortsatt er stillet under politiopsyn og er pålagt daglig møteplikt for politiet. Denne uverdige og saklig ubegrundete behandling av en kirkens tjener har vækt pin- lig oppsikt og stigende uro i menigheten. Vi ser dette inngrep overfor bis- kop Berggrav i sammenheng med at han har hevdet kirkens og samvittighetens rett. Vi prøster i Oslo bispedømme känner det herfor som vår plikt å med dele departementet at det vil være uforenlig med vår samvittighet å bli stigende i våre prestestillinger, hvis ikke kirkens synsmåter blir respek- tert". So svar på denne henvendelse blev biskoppens politiopsyn og møteplikt ophevet lørdag aften klokken 21.30.

vvv

De evangeliske præster i Tyskland. Etter opgave fra sikre kilder ca. 25%

av det samlede antall tyske evangeliske prester falt ved fronten i Russland.

vVv

Norges Rederforbund. I anledning av de lokkende tilbud om å seile under japansk flagg, som er utsendt til norske skipsførere fra "redere tilsluttet Norges Rederforbund", kan det være av interesse å minne om at der allerede ifjor gikk ut meddelelse til alle medlemmer av Rederforbundet om at førfeningen var opløst. Siden har skipsrederne intet hørt. Norges Rederforbund eksisterer således ikke. At NS bevisst prøver å narre folk ved å utsende oprop i opløste foreningers navn er derfor bare et nytt bevis på den blanke frekkhet og skamløse lognaltighet som er dette partis eneste våpen ved siden av forrederi og terror.

Kampen om den norske handelstonnage. I de bevegde juledager 1940, når Frankrike kapitulerede, lå det endel norske handelsskip i franske havner. Disse skipene har Frankrike beslaglagt og de har hele tiden siden gått under fransk flagg. Etter av disse skipene blev den 27. ds. kaldt inn til det tyske gestapo for å underskrive en erklæring om og en tilbakekalelsesordre, slik at disse skipene skulle gå i "norsk" tjeneste. Tonnasjemangelen er like stor for Frankrike som for Tyskland og drakampen mellom disse skal det være noisomt å se resultatet av.

Skipssredere E. Engelsen, K. Kloster, G. van Erpecum og Alf Torgerson blev arrestert fordi de ikke ville undertegne noen slik erklæring. Hvordan det går med de øvrige er usikkert.

vVv

NS og bedriftene. NS har sendt sjefene for de største bedrifter med tyske interesser i Norge, bl.a. Norsk Hydro, AEG og Siemens, en meget skarp skrivelse hvor de forlanger at de skal gå inn i NS. Generaldirektør ErikSEN i Hydro og direktør Janicke i AEG har blankt avslått. Direktør F. Heyerdahl i Siemens teller etter sigende ennu på knappene.

vVv

Kunstnersamband. Alle kunstnere i de forskjellige kunstarter skal nå tvinges inn i samhand. Vil de ikke være medlem, får musikere, sangere, skuespillere ikke optre offentlig, og malere og billedhuggere får ikke utstille. Kunstnerne er imidlertid fast besluttet på å slutte opp om lærerne og vil som dem sende inn en enslydende skriftlig meddelelse om at de ikke kan gå inn i sambandet.

vVv

Pinselsutdanning. Unge hirdgutter blir nå sendt til Tyskland for å utdannes i alleslags pinselstuder. Kursene de gjennemgår er ganske korte, det later til at NS ungdommen har lett opfattelsesevne på området, og endel av dem er allerede kommet tilbake og er i full virksomhet med å anvende metodene på sine egne landsmenn.

I samme forbinnelse vil en ennu engang nevne de i det "norske" politi som en har sikre beviser for å ha pått fanger omkapp med Gestapo nemlig: Dønnum, Thorhus, Halse, Toftegård og Rød. En særlig avskyelig type er den tidligere skraphandler og pinsenvenn Dønnum, som nu har kastet sin religiøse maske og gått inn for bøddelhåndverket.

Desverre har vi nu fått rapport om to nye misedere innen politiet. Det er konstabel Lindvik fra Gudbrandsdalen og sjefon for det hemmelige NS politi, Gard Holtshog. Den sistnevnte viste tidlig inter-

caso for forbrytelser og blodsutskytelser, idet han allerede som ung medfinsk student assisterte ved kriminelle fossterioridrivelser. Som følge herav ble han bortvist fra det medesinske studium, men fikk merkelig nokk adgang til å studere juss ved Universitetet. Han slår sine fanger ned under forhørerne og optrer med en brutalitet som har bragt selv NS nedlemmene innen hans korps til å reagere. Innen NS har denne mani avancert raskt på grunn av disse karakteregenskaper, han er bl.a. styremedlem av Nationalteatret.

VVV

Cigarettrasjoneringen.

En av grunnene til den nye cigarettrasjoneringen er tysernes nye forlangender. Ialt har Reichskommissariat i løpet av kort tid forlangt over 1 million cigaretter o. agter vist å føltesette med sine rekviseringer.

VVV

Fler tyske fly

har i den siste tid feldt ned i Norge uten at vi riktig vet grunnen hertil. For en tid siden styrtet 2 fly i Hallingdal og likt etter 1 ved Spirillen. Mandag 23.ds. styrtet et tysk fly ned ved Høvik, straks etter at det hadde gått opp fra Fornebo. I det siste tilfelle omkom i alt 13 personer, hvorav 6 officerer som skulde på permisjon til Tyskland.

VVV

Som bekjendt må trikkene i Drammen st. nse for tyske soldater selv om den er fullt besatt. Forleden dag skulde fire tyske soldater på trikken ved gamle kirkeplass. Trikken var full, og ingen viste tegn til å forlate sin plass til fordel for tyskerne. Da en av dem brølte: "Aussteigen fur die deutsche Wehrmacht", forlot alle trikken indtatt 2 tyskerteser.

VVV

Danmark. Tilstanden er fremdeles idyllisk i Danmark forsåvidt som der fortsatt er varer i butikkene og nok av kjøtt og flesk. Dette er så meget merkligere som jo rasjonene nå er ganske betraktelig nedsatt i Tyskland. Men Danmark skal øyensynlig fremdeles være Hitlers knapphullsblomst, eller som Churchill uttrykker det: "Lystmorodernes lille kanarifugl".

VVV

Sist søndag fikk tyskere og NS medlemmer gjennom radio høre det store "verk" om forrederen Vidkun Quisling, det som forfatteren Eyvind Chlc betitler "En fører finner sitt folk". Foruten musikkledsågelse, et talekor av hird og diverse utdrag fra kjendte nordmennstaler i radio, med virker 27 enkeltpersoner som samtlige er medlemmer av NS. Blandt disse finnes f.eks. Hilda Fredriksen, Karin Heyer Selleg, Jens Netland, Idar Tranar, Carsten Grner, Barclay Nitter, Martin Gisti, Jens Holstad, Trygve Swensen, Fritz Ihlen, forfatteren Mehle selv og hans hjelpeisconesetter Adolf Egeberg.

VVV

Det var bare 2 aftener sporveien i Oslo stoppet før klokken 20 om eftonen. Grunnen var den at tyskerne ga både elektricitetsverkets chef Børnholdt og sporveiens chef nazisten Kielland en alvorlig reprimande og forlangte trafikken gjenoptatt til klokken 23.

VVV

I NS kretser pekes der på at de nye departementssjefes beskjedent nøier seg med de samme 18.000 kr. i gasje som de lovlige statsråder fikk i gasje. Det er imidlertid nu fra NS hold sivet ut at quislingmini-

sternesforuten denne fasadegasje beregner seg et tillegg på hver 30.000 kr., som ikke opføres som gesje men på en konto i skyssen som kalles representasjon. "Ministerpresidenten" har en gasje på 20.000 kr. om måneden. Desuten har alle ministre fri fortørning hos Vinmonopolet.

vVv

Ull, aluminium, synåler. For at "de best utstyrt soldater i verden" ikke skulle omkomme av frost blev der nylig i Tyskland foretatt en innsamling av ulltøy blandt civilbefolkingen, "av gigantiske dimensjoner" (mindre kunde naturligvis ikke gjøre det). Når man tenker over hvad der kommer inn ved en slik innsamling, lutter uonsartede ting, som altsammen må eftersøes og repareres, går det først op for en, hvor smittet tell det må være med soldatene, tiltross for alt hvad tyskerne har stjålet av uniformer, tøyer og utstyr i alle de okkuperte land. Når soldatene, som selv sagt i allt skall begünstiges, har det slik, hvordan ser det da ut på hjelmfronten? Civilbefolkingen ribbes raskt for det lille de har igjen. Bare de siste par måneder har hjemmene først måttet ut med hvad de har av ulltøy, dernest med valde aluminiumkjeler og kar. Dette siste er så meget mere påfallende som Tyskland meddeler i en artikkel om aluminium i Aftenposten 21/3: mangelnaden blev der innført så meget fra de bauxitrike land (bauxit: råstoff for aluminium) utover det daglige behov, at Tyskland ved begynnelsen av denne krig var forsynt ned et rikelig forråd, som hadde kunnet bære også en langvarig stans av tilførslene. Men den forandrede politiske situasjonen iadg, lar råstoffsituasjonen fremtre som sikret ... Hvorfor da samle inn alt det gamle skramlet? Er det for å sette nye tiltak igang og avhjelpe arbeidsløsheten? - Symptomatisk er også følgende: Den kjente svenske symaskin Husqvarna, som alltid har fått sine synåler fabrikert i Tyskland, fikk for en måned siden beskjed om at synåler ikke lengre kunde produseres. Alle krefter måtte settes inn for rustningsindustrien. - Det kan se ut som en ubetydelighet at fabrikasjonen av symaskinnåler stoppes. Men nettop en slik liten detalj viser, hvordan civilbefolkingens liv er satt helt ut av betraktning. Hva betyr det ikke for hvert hjem og dermed for hele statshusholdningen, at nåler ikke kan skaffes, at de få plagg barn og voksne har igjen, ikke kan repareres? Det kan ikke feile at det nå snart må briste for hele det tyske folk.

vVv

Universitetet.

På den trykte liste over de for vårsemestret 1942 utdelte studentstipendier leter en forgjeves etter statens faste bidrag på krølo.000 pr. semester. Disse penger har de av Skancke ihøst innsatte særutvalg bevilget seg selv, som regel ned 500. kr. pr. semester. - Av de realstuderendes særutvalg har således formannen Skundberg og de to medlemmer Brynildsen og frk. Dahnsen fått 500 kr. hver, uten at det kan sies å skjøtte sine Studier og sine plikter som medlemmer av særutvalget med iver og interesse. Skundberg hevet sine 500 kr. ved semestrets begynnelse og første straks tilbake til Gjøvik, hvor han har fått en stilling i ligningsvesenet. Brynildsen som ble immatrikulert en hel uke før han utnevntes til medlem av særutvalget, har sluttet studiet og overtatt en stilling på Lillestrøm, og frk. Dahnsen, som har artium på engelsklinjen uten tillegsprøve i realfag, er ansatt i Forsyningsdepartementet.